

Trekkers/Tractoren

Inhoudsopgave

- Maatregelen
- Toelichting op de maatregelen
 - [1. Veilige trekker](#)
 - [2. Veilig gebruik van de trekker](#)
 - [3. Opleiding en instructie](#)
 - [4. Persoonlijke beschermingsmiddelen](#)
- Aandachtspunten voor medewerkers

Goedgekeurd door Sociale Partners

Geactualiseerd: mei 2025

Trekkers worden in combinatie met werktuigen ingezet voor verschillende werkzaamheden. Risico's ontstaan bij: het aankoppelen van werktuigen, deelname aan het verkeer en [werken op taluds en hellingen](#). Bij een ongeval loopt de bestuurder van een trekker het risico om uit de trekker geslingerd te worden, en (zwaar) letsel op te lopen, bijvoorbeeld door onder de trekker te belanden. Risico's met betrekking tot [Zittend werk in de cabine](#) en [Machineveiligheid algemeen](#) zijn in een aparte arbocatalogustekst opgenomen.

Maatregelen

- ➔ Zorg voor een veilige trekker.
- ➔ Zorg voor veilig gebruik van de trekker.
- ➔ Zorg dat de kennis en ervaring van de medewerkers is afgestemd op de gevaren van de combinatie trekker - machine - omgeving. Laat alleen bestuurders met een T-rijbewijs een trekker besturen.
- ➔ Verstrek de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen.

Toelichting op de maatregelen

1. Veilige trekker

Technische eisen:

- Zorg dat de trekker is voorzien van een veiligheidscabine, -frame of -beugel. Alle drie de maatregelen voldoen, maar de cabine is de maatregel met het hoogste veiligheidsniveau.
- Voorkom dat de bestuurder / rijder bij incidenten onder de trekker terechtkomt; voorzie de zitplaatsen van veiligheidsgordels.
- Monteer eventueel extra spiegels of gebruik een camera met monitor. Kijk op [Rijden met trekkers en grote machines](#).
- Zorg dat de trekker veilig kan deelnemen aan het verkeer, zodat de trekker gezien wordt en de chauffeur overige verkeersdeelnemers ziet.

Meer info: [Trekkerbumpers maken een trekker veiliger](#).

- Overweeg bij aanschaf een trekker met luchtdrukremmen vanwege de toegenomen snelheid en massa.
- Overweeg bij aanschaf kippers en dumpers voor een kogeltrekhaak om overmatige schokken te voorkomen.
- Zorg dat de trekker is voorzien van een laag aankoppelpunt voor getrokken werktuigen om het achteroverslaan te voorkomen.
- Gebruik een aankoppelsysteem waarbij personen zich niet tussen de trekker en het werktuig hoeven te bevinden
- Zorg voor goede verlichting.
- Neem maatregelen, bij materiaal dat in de frontheft hangt en meer dan 3,5 meter voor het hart van het stuurwiel uitsteekt.

Maatregelen kunnen zijn:

- gebruik van (schuine) spiegels voor zicht naar opzij (zie afbeelding hieronder)

- camera's (zie onder).

- inzet van een tweede persoon als seingever (zie onder).

Onderhoud en keuren:

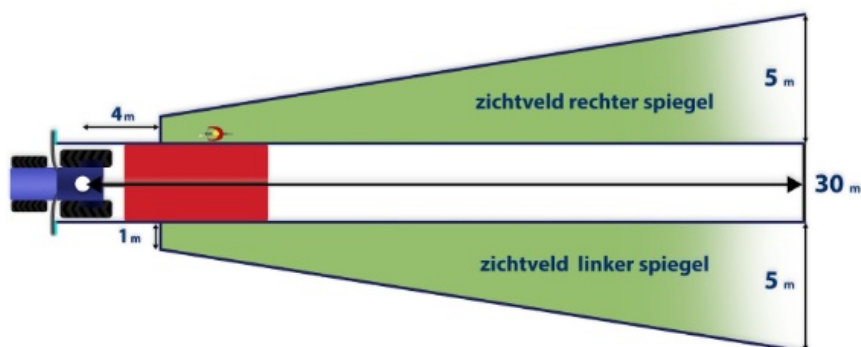
- Onderhoud de trekker inclusief aftaktussenas volgens de gebruikershandleiding. Check ook de stoel regelmatig en gebruik daarbij de [checklist Onderhoud chauffeursstoel](#). Leg vast wanneer het onderhoud is uitgevoerd.
- Laat de trekker periodiek keuren door een deskundige. De APK-plicht geldt voor land- en bosbouwtrekkers op wielen met een maximale constructiesnelheid van meer dan 40 km/uur. [Meer informatie](#).
- Zorg dat er in de centrale draadspindel van de topstang (bovenste verbindingstang) aan beide zijden minimaal 5 cm. draad aanwezig blijft voor veilig gebruik.
- Voorzie hydraulische topstangen van een slangbreukbeveiliging of van afsluitkraan die bij transport dichtgezet wordt.
- Als extra spiegels of gebruik camera niet mogelijk zijn moet er een tweede persoon aanwijzingen geven (seingever).

2. Veilig gebruik van de trekker

- Maak afspraken over het gebruik van de veiligheidsgordels. Spreek met de medewerkers af dat ze de veiligheidsgordel altijd dragen bij het rijden op de openbare weg en in andere risicovolle situaties met kantelgevaar. Bij een ongeval kan men door de klap uit of van de trekker geslingerd worden. [Zie filmpje](#).

- Zorg voor schone en juist afgestelde spiegels.

zichtveld tractor

- Bepaal bij het werken op taluds of hellingen vooraf welke techniek het beste ingezet kan worden. Kijk op [Werken op hellingen en taluds](#).
- Laat medewerkers overdag verlichting (dimlicht) voeren voor een betere zichtbaarheid.
- Gebruik bij het lostrekken van een vastzittende trekker of machine een trekstang of als dat niet mogelijk is; gebruik de juiste ketting of (nylon)kabel. Ga vooraf na wat de maximale belasting is en zorg voor voldoende veiligheidsmarge. Hoe onzuiverder de belasting te berekenen is, des te grotere veiligheidsmarge aangehouden moet worden voor de te gebruiken ketting of kabel.

Afbeelding: Nylon touw op vastzittend materieel los te trekken

3. Opleiding en instructie

- Het is verplicht om een T-rijbewijs te hebben bij het besturen van een trekker op de openbare weg. [Meer informatie.](#)
- 16- en 17-jarigen mogen een trekker besturen, als zij in het bezit zijn van een trekkerrijbewijs én er toezicht gehouden wordt (bijvoorbeeld via werkplekinstructies). [Meer info.](#)
- Instrueer medewerkers aantoonbaar over de gevaren en de te nemen maatregelen. Geef instructie over:
 - De wijze van aankoppelen machines
 - Het [afschermen van scherpe delen](#) en [controle voor vertrek](#).
 - Het zorgen voor een [goed zicht](#), door het op de juiste wijze instellen van spiegels en camera's, maar ook door ervoor te zorgen dat materieel het zicht niet ontnemt. Daarnaast het omgaan met de dode hoek.
 - Het [instellen van de trekkerstoel](#), het gordelgebruik en [voorkomen van klachten bij het in/uitstappen](#) en het [niet uit een \(langzaam\) rijdende trekker stappen](#).
 - Het [telefoongebruik](#).
 - Het beheerst rijden op de weg en [omgaan met kwetsbare weggebruikers](#).
 - Het voorkomen van blootstelling aan dieselmotoremissies. [Zie toolbox](#)
 - Het voorkomen van kantelen van de trekker
 - Bespreek (bijna) ongevallen die zijn voorgekomen bij het werken met trekkers
 - De werkwijze bij het optreden van storingen
 - Veiligheidsaanbevelingen uit de gebruikershandleiding van de trekker.
 - [Veilig banden oppompen](#). Gebruik een slang met voldoende lengte (minimaal 3 meter) voor het bijpompen van banden.

- [Oppompen en bijpompen van banden.](#)
- Gebruik een gevaarlijke machine niet meer. Meld het aan de leidinggevende.
- Het gebruik van [alcohol](#), [drugs](#) en medicijnen die de reactiesnelheid kunnen beïnvloeden. Zie ook [arbocatalogustekst](#).
- Wat te doen bij slechte weersomstandigheden of bodemgesteldheid: [Los trekken van een vastzittende trekker of machine.](#)
- Maak gebruik van de toolbox Veilig (land)bouwverkeer ["Ik rij veiliger!"](#)

4. Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Gebruik de veiligheidsgordel bij het rijden op de openbare weg en bij het werken op hellingen en taluds.
- Draag veiligheidsschoenen of veiligheidslaarzen voor werkzaamheden rondom de trekker. De schoenen moeten voldoen aan de norm NEN-EN-ISO 20345 en minimaal van klasse S3 zijn (met stalen neus). De laarzen moeten ook aan de norm NEN-EN-ISO 20345 voldoen en minimaal klasse S5 zijn.
- Gebruik werkhandschoenen bij aan- en afkoppelen.
- Gehoorbescherming:
 - De werkgever moet bij een dagdosis van meer dan 80dB(a) gehoorbescherming aanbieden.
 - De werknemer is verplicht om gehoorbescherming te dragen bij een dagdosis van 85dB(a).

Aandachtspunten voor medewerkers

- ☐ Rijd alleen met een trekker als je in het bezit bent van een T-rijbewijs en instructie hebt gehad.
- ☐ Werk nooit onder invloed van alcohol, drugs of van medicijnen die je reactiesnelheid beïnvloeden.
- ☐ Controleer voor gebruik:
 - de vloeistofniveaus, de wielbouten en moeren en andere delen die de veiligheid kunnen beïnvloeden.
 - of de aftaktussenas geheel is afgeschermd en de kettinkjes vast zitten.
 - de stoelinstellingen
 - of het zicht goed is. Zet de spiegels/camera's goed. Laat je begeleiden bij onvoldoende zicht naar voren of achter je.
- ☐ Draag je gordel op de weg en bij kantelgevaar.
- ☐ Maak alleen gebruik van je telefoon via een carkit.
- ☐ Voer overdag verlichting (dimlicht) voor een betere zichtbaarheid.
- ☐ Verminder de blootstelling aan schokken en trillingen door je rijgedrag aan te passen.
- ☐ Laat een trekker niet onnodig stationair draaien. De uitlaatgassen bevatten DME en zijn zeer schadelijk voor de gezondheid.

Na afloop van het werk:

- ☐ Maak de machine schoon, tank vol en smeer door zoals in het bedrijf is afgesproken.
- ☐ Controleer op schade, slijtage of ontbrekende/ loszittende onderdelen.
- ☐ Informeer jouw leidinggevende over eventuele defecten.

Meer informatie

[Download LMRA Vierwielige trekkers als PDF](#)

LMRA – Vierwielige trekkers

Doe de LMRA

● Is je machine in orde?

- Werken de remmen en de verlichting?
- Heb je rondom goed zicht?
- Is de cabinevloer leeg?
- Is de aftaktussenas afgeschermd?

● Ben jij veilig?

- Heb je het juiste rijbewijs?
- Draag je de gordel op de weg en bij kantelgevaar?
- Je brengt jezelf en anderen niet in gevaar door onveilig telefoongebruik?

Alles in orde?

Veel werkplezier!

1x Nee? STOP

Los het probleem op.
Lukt dat niet?
Meld het je
leidinggevende.

Bekijk [hier](#) de
Arbocatalogus

gezond, vitaal en veilig werk.

- [Cumela toolbox video Je trekkerstoel instellen](#)

- [Cumela toolbox video veilig manoeuvreren](#)
- [Cumela toolbox video Fietzers en landbouwverkeer](#)
- [Bijlage Oppompen en bijpompen van banden.](#)
- [E-learning Veilig landbouwverkeer](#)
- [Lostrekken van een vastzittende landbouwmachine](#)

- [Instructie vierwielige trekker](#)

- [Filmpje: Wat er gebeurt als je de veiligheidsgordel niet draagt](#)
- [Toolbox afstappen van machines](#)